

जलस्वराज्य - २ कार्यक्रम.

शहरालगतच्या (Peri-Urban)
गावे / वाड्यांमधील योजनांची
अंमलबजावणी महाराष्ट्र जीवन
प्राधिकरणामार्फत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जस्वप्र-०२/०७१५/वि. सं. क. (तां)/प्र. क्र. १३/पापु-११

गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल इमारत, ७ वा मजला,

नवीन मंत्रालय, लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई ४०० ००१

तारीख: १ जानेवारी, २०१६

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक: जस्वप्र-१२१३/प्र. क्र. २००/पा. पु. -११, दि. ०४/०१/२०१४.
- २) शासन परिपत्रक क्रमांक:जस्वप्र-०२१४/ प्र. क्र. ५५/ पा. पु. - ११, दि. ११/०६/२०१४.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४ / प्र. क्र. २२ / पा. पु. - ७, दि. ०९/०७/२०१४.
- ४) शासन परिपत्रक क्रमांक:जस्वप्र-२/०७०८/पर्यात/प्र. क्र.११/पा. पु. - ११, दि. ०५/०८/२०१४.
- ५) शासन निर्णय क्रमांक: निशयो-१४१३ / प्र. क्र. ८८ / पा. पु. - ७, दि. ११/०९/२०१४.
- ६) राज्यस्तरीय प्रकल्प समन्वय समितीच्या दि. ०६/०५/२०१५ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :-

जलस्वराज्य-२ हा कार्यक्रम जागतिक बँक अर्थसहाय्यित कार्यक्रम आहे. या कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील १२ जिल्ह्यांमध्ये मुख्य भौतिक गुंतवणूक करण्यात येत असून ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता सुविधांचे नियोजन, अंमलबजावणी, संनियंत्रण व शाश्वतता याबाबत या क्षेत्रातील संस्थांच्या कामगिरीचा दर्जा उंचावणे तसेच शहरालगतच्या, टंचाईग्रस्त व पाणी गुणवत्ताबाधित भागांमध्ये गुणवत्तापूर्ण व शाश्वत पाणी पुरवठा सेवा पुरविणे, हे या कार्यक्रमाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. या कार्यक्रमांतर्गत जागतिक बँकेकडून मिळणारे अर्थसहाय्य हे Program for Results- PforR या वित्तीय साधनांतर्गत उपलब्ध होणार असून ते उद्दीष्टपूर्ती आधारित निधी संवितरण निर्देशकांशी (Disbursement Linked Indicators - DLIs) निगडीत आहे. PforR या तत्वावर आधारित असा हा देशातील पथदर्शी कार्यक्रम आहे.

या कार्यक्रमांतर्गत शहरालगतच्या भागातील पाणी पुरवठा व स्वच्छता सुविधांची अंमलबजावणी अधिक प्रभावीपणे, गुणवत्तापूर्ण व नाविन्यपूर्ण रितीने तसेच निर्धारित वेळेत करून शाश्वत व वाढीव दर्जाच्या पाणी पुरवठा व्यवस्थेचे प्रयोगनिर्देशन (Demonstration) करणे व एकंदर पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्रातील कामगिरीचा दर्जा उंचावणे अपेक्षित आहे. यासाठी कार्यक्रमाच्या मुख्य भौतिक गुंतवणूकीच्या

घटकांमध्ये शहरालगतच्या भागासाठी वाढीव दर्जाच्या पाणी पुरवठा व स्वच्छता सुविधा पुरविण्याचा समावेश करण्यात आला असून पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल अभियांत्रिकी सल्लागारामार्फत तयार करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (म. जी. प्रा.) ही राज्यातील पाणी पुरवठा क्षेत्रातील केंद्रस्थानी असलेली प्रमुख यंत्रणा असून अनेक मोठ्या योजना यशस्वीरित्या राबविण्याचा अनुभव या यंत्रणेकडे आहे. म. जी. प्रा. कडे अनुभवी तांत्रिक मनुष्यबळ उपलब्ध असून ६ प्रादेशिक विभागांमध्ये मुख्य अभियंता कार्यरत आहेत. तसेच म. जी. प्रा. मधील मध्यवर्ती नियोजन, संकल्पचित्र व संनियंत्रण कक्ष आणि गुणवत्ता परीक्षण पथक यांच्या माध्यमातून गुणवत्तापूर्ण कामे करण्याच्या दृष्टीने मार्गदर्शन व सहाय्य करण्यात येते.

जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील शहरालगतच्या भागातील पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांची कामे सुधारणा कामांसह यशस्वीरित्या राबविण्यासाठी तसेच सर्व योजनांच्या संकल्पनामध्ये एकवाक्यता व सुसूत्रता आणण्याकरिता म. जी. प्रा. चा सक्रीय सहभाग नियोजन, अंमलबजावणी, कार्यान्वयन, देखभाल व दुरुस्ती तसेच संनियंत्रण व मूल्यमापन इ. टप्प्यांमध्ये असणे अत्यंत आवश्यक आहे. त्याअनुषंगाने शहरालगतच्या भागातील सर्व पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांची अंमलबजावणी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रस्तावनेत नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेता जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत शहरालगतच्या भागातील सर्व पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांची अंमलबजावणी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत करण्यास शासन मान्यता देत आहे. त्याअनुषंगाने खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहेत.

- शहरालगतच्या भागांतील पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांची अंमलबजावणी सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षामार्फत (सु. स. व प्र. व्य. कक्ष) वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेले शासन निर्णय, शासन परिपत्रके तसेच सु. स. व प्र. व्य. कक्षामार्फत वेळोवेळी देण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सूचना इ. नुसार करणे बंधनकारक राहिल.
- जलस्वराज्य-२ कार्यक्रम उद्दीष्टपूर्ती आधारित निधी संवितरण निर्देशकांशी (Disbursement Linked Indicators - DLIs) निगडीत असल्याने निर्धारित वेळेत उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी म. जी. प्रा. ने सूक्ष्म नियोजन (Micro-planning) करणे आवश्यक आहे.
- पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजना यशस्वीरित्या राबविण्यासाठी योजनेतील नियोजन, अंमलबजावणी, कार्यान्वयन, देखभाल व दुरुस्ती तसेच संनियंत्रण व मूल्यमापन इ. टप्प्यांमध्ये ग्रामस्तरावरील समित्या तसेच जिल्ह्यात नियुक्त करण्यात आलेल्या सहाय्यकारी संस्थांशी समन्वय साधून कामे पूर्ण करण्याची जबाबदारी म. जी. प्रा. ची राहिल.
- साध्या जलमापकासह (Mechanical Meter) वैयक्तिक नळजोडणीच्या खर्चाची तरतूद प्रकल्प अहवालात करण्यात यावी. तथापि याबाबतचे सविस्तर आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

- या कार्यक्रमांतर्गत योजनांच्या दरडोई खर्चाचे निकष पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या दि. ९ ऑक्टोबर, २०१३ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार राहतील, तथापि दरडोई खर्चाच्या निकषात न बसणाऱ्या सर्व योजनांच्या मंजूरीचे अधिकार राज्यस्तरीय पडताळणी समितीस राहतील.
- पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास ७ % (२ % प्रशासकीय खर्च व ५ % देखरेख खर्च) इतके सेवाशुल्क देण्यात येईल.

जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत शहरालगतच्या भागातील पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांची अंमलबजावणी अधिक प्रभावीपणे व यशस्वीरित्या करण्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने खालील कार्यपद्धतीचा अवलंब करावा.

१. सविस्तर प्रकल्प अहवालांची छाननी प्रक्रिया -

- I. शहरालगतच्या भागातील पाणी पुरवठा व स्वच्छता योजनांचे पूर्व व्यवहार्यता अहवाल (Pre-feasibility Report - PFR) सल्लागाराने संबंधित उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना तसेच सविस्तर प्रकल्प अहवाल (Detailed Project Report - DPR) व निविदा दस्तऐवज कार्यकारी अभियंता, म. जी. प्रा. यांना सादर करावेत.
- II. उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी पूर्व व्यवहार्यता अहवाल जिल्हा तांत्रिक समितीच्या मान्यतेनंतर संबंधित कार्यकारी अभियंता, म. जी. प्रा. यांना सादर करावेत.
- III. सविस्तर प्रकल्प अहवालांची छाननी प्रक्रिया म. जी. प्रा. च्या प्रचलित पद्धतीनुसार करून परिपूर्ण सविस्तर प्रकल्प अहवाल सदस्य सचिव, म. जी. प्रा. यांचेमार्फत सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडे सादर करावेत.
- IV. सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडे प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची प्रकल्प व्यवस्थापक यांच्या अधिपत्याखालील विशेष संनियंत्रण कक्षामार्फत सर्वसाधारण तपासणी करण्यात येईल.
- V. विशेष संनियंत्रण कक्षाने उपस्थित केलेल्या शेऱ्यांच्या पूर्ततेनंतर कार्यकारी अभियंता, म. जी. प्रा. यांनी प्रस्तावित योजनांचे सादरीकरण राज्यस्तरीय पडताळणी समिती समोर करावे.

२. तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता -

- राज्यस्तरीय पडताळणी समितीने मान्यता दिलेल्या योजनांना पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या दि. ९ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार बहाल करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकारांनुसार म. जी. प्रा. च्या सक्षम अधिकाऱ्यामार्फत तांत्रिक मान्यता देण्यात येईल.
- तांत्रिक मान्यता देणाऱ्या म. जी. प्रा. च्या अधिकाऱ्याने सादर केलेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवालांना राज्यस्तरीय पडताळणी समितीमार्फत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येईल.

३. निविदा प्रक्रिया -

- जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत शहरालगतच्या भागातील मंजूर योजनांच्या निविदा स्विकृत करण्याचे अधिकार म. जी. प्रा. च्या प्रचलित नियमानुसार राहतील.

- म. जी. प्रा. च्या मध्यवर्ती कार्यालय स्तरावर मंजूर होणाऱ्या निविदांकरिता निविदा समितीच्या बैठकीस उपसचिव तथा प्रकल्प संचालक, पा. पु. व स्व. विभाग तसेच सु. स. व प्र. व्य. कक्षातील प्रकल्प व्यवस्थापक, अधीक्षक अभियंता व वित्त नियंत्रक या अधिकाऱ्यांना आमंत्रित करण्यात यावे. तसेच अधीक्षक अभियंता / मुख्य अभियंता स्तरावरील निविदा अंतिम करताना संबंधित मुख्य अभियंता यांनी अधीक्षक अभियंता, सु. स. व प्र. व्य. कक्ष यांना आमंत्रित करावे.
- आवश्यकतेनुसार निविदा समितीची विशेष बैठक बोलावण्यात यावी.

४. अंमलबजावणी -

- जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत उद्दीष्टपूर्ती आधारित निधी संवितरण निर्देशक साध्य करण्याच्या दृष्टीने शहरालगतच्या भागातील योजनांची अंमलबजावणी विहित कालावधीत करण्याची जबाबदारी म. जी. प्रा. ची राहिल.
- योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींची चौकशी व त्यापुढील प्रशासकीय कारवाई करण्याची जबाबदारी सदस्य सचिव, म. जी. प्रा. यांची राहिल, तथापि याबाबतचा अंतिम निर्णय घेण्याचे अधिकार उपसचिव तथा प्रकल्प संचालक, पा. पु. व स्व. विभाग यांना राहतील.

५. पूर्णत्वाचा दाखला व हस्तांतरण -

- पूर्ण झालेली योजना हस्तांतरित करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित ग्रामपंचायतीची राहिल.
- योजनेची १०० % कामे पूर्ण झाल्यानंतर कंत्राटदार, ग्रामपंचायत व जिल्हा तांत्रिक समितीचे सदस्य यांनी संयुक्त पाहणी केल्यानंतर तसेच कार्यकारी अभियंता, म. जी. प्रा. यांनी योजना भौतिकदृष्ट्या पूर्ण झाल्याचे प्रमाणपत्र दिल्यानंतर योजना पूर्ण झाली असे समजण्यात येईल.

६. देखभाल व दुरुस्ती -

- योजनेची भौतिक कामे पूर्ण झाल्यानंतर योजनेच्या वार्षिक देखभाल व दुरुस्ती अंदाजपत्रकास दरवर्षी ग्रामसभेची मान्यता घेवून योग्य पाणीपट्टी आकारण्याची तसेच ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी मूळ / ग्रामपंचायतीने नियुक्त केलेल्या कंत्राटदाराकडून अथवा ग्रामसभेच्या स्वतंत्र प्रक्रियेद्वारे देखभाल व दुरुस्ती करून घेण्याची जबाबदारी ग्रामपंचायतीची राहिल.
- सुरवातीच्या १ वर्षासाठीच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठीची तरतूद सविस्तर प्रकल्प अहवालात करण्यात यावी. त्यानंतरच्या ४ वर्षांच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी कामगारांचा पगार, वीज देयके व जलशुद्धीकरणासाठी लागणारी रसायने याकरिता लागणारा खर्च कंत्राटदारास देण्याची जबाबदारी संबंधित ग्रामपंचायतीची राहिल. हा खर्च ग्रामपंचायतीने पाणीपट्टी वसूलीच्या रकमेमधून करावा.

७. त्रयस्थ तांत्रिक परीक्षण -

- जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत पाणी पुरवठा योजनांचा दर्जा उंचावण्यासाठी तसेच सेवा पातळी मानक (Service Level Benchmark) साध्य करण्यासाठी सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन

कक्षामार्फत आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील त्रयस्थ पडताळणी यंत्रणेची (Independent Verification Agency - IVA) नेमणूक करण्यात आलेली आहे.

- योजनेच्या कामाचे/साहित्याचे गुणवत्तेच्या दृष्टीने तांत्रिक परीक्षण म. जी. प्रा. च्या गुणवत्ता परीक्षण पथकाकडून किमान २ वेळा (योजनेची २० ते ३०% कामे पूर्ण झाल्यानंतर व योजनेची ६० ते ७०% कामे पूर्ण झाल्यानंतर) करण्यात यावे व याबाबतचा अहवाल सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षास सादर करावा.
- योजनेच्या गुणवत्तेच्या दृष्टीने तांत्रिक परीक्षण करण्याची संपूर्ण जबाबदारी म. जी. प्रा. ची राहिल. यासाठी म. जी. प्रा. स कोणताही स्वतंत्र निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही.

८. निधी वितरण -

- ✓ जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत शहरालगतच्या भागातील योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी लागणारा निधी म. जी. प्रा. च्या मध्यवर्ती कार्यालयाकडून उघडण्यात आलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकेच्या स्वतंत्र खात्यामध्ये वर्ग करण्यात येईल.
- ✓ म. जी. प्रा. च्या विभागीय कार्यालयामध्ये दुहेरी नोंद लेखा प्रणालीचा (Double Entry Accounting System) अवलंब करण्यात यावा.
- ✓ काही ठराविक उद्दीष्टांची पूर्तता झाल्यानंतर म. जी. प्रा. स खालीलप्रमाणे टप्प्याटप्प्याने निधी वितरीत करण्यात येईल.

✓ १ ला टप्पा (प्रशासकीय मान्यता झाल्यानंतर)	१० %
✓ २ रा टप्पा (उद्भव व उर्ध्ववाहिनीची कामे पूर्ण झाल्यानंतर)	३० %
✓ ३ रा टप्पा (जलशुद्धीकरण केंद्र, साठवण टाक्या, गुरुत्ववाहिनीची कामे पूर्ण झाल्यानंतर)	४० %
✓ ४ था टप्पा (वितरण व्यवस्था व जलमापकासह नळजोडणी झाल्यानंतर)	२० %

९. सेवा पातळी मानक (Service Level Benchmark) -

- जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत जागतिक बँकेकडून उपलब्ध होणारे अर्थसहाय्य खालीलप्रमाणे २ प्रमुख उद्दीष्टपूर्ती निर्देशांक पूर्ण झाल्यानंतर प्राप्त होणार आहे.
 - ✓ शहरालगतच्या भागांमध्ये वाढीव सेवा पुरविण्याच्या उपांगांसाठी १००% जलमापकासह वैयक्तिक नळजोडण्यांची संख्या.
 - ✓ सदर नळजोडण्यांमधून होणारा पाणी पुरवठा सातत्याने व समाधानकारकरित्या सुरु राहणे.
- शहरालगतच्या भागातील सर्व पाणी पुरवठा योजनांसाठी खालील सेवा पातळी मानक (Service Level Benchmark) साध्य करणे आवश्यक आहे.

सेवा पातळी मानक (Service Level Benchmark)-

अ. क्र.	प्रस्ताविक निर्देशक (Proposed Indicator)	सेवा पातळी मानक (Service Level Benchmark)
१.	वैयक्तिक नळ जोडण्यांची व्याप्ती (Coverage of individual connections)	किमान ८० %
२.	जलमापकासह नळजोडणीचा विस्तार (Extent of metering of water connections)	किमान ८० %
३.	पाणी पुरवठा योजना कार्यरत असणारा कालावधी (Duration of continuous water supply)	वर्षातील किमान ३०० दिवस
४.	दररोज नियमित पाणी पुरवठ्याचा कालावधी (Continuity of water supply)	किमान ८ तास
५.	वितरण व्यवस्थेवरील दाब (Residual head)	किमान ७ मीटर

वरील सर्व प्रक्रियेचे व्यवस्थापन व संनियंत्रण पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागांतर्गत सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षामार्फत करण्यात येणार असून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने पाणी पुरवठा योजनांचे प्रगती अहवाल नियमितपणे या कक्षास सादर करणे बंधनकारक राहील.

सदर शासन निर्णय जलस्वराज्य - २ कार्यक्रमांतर्गत निर्गमित केलेल्या दि. ०४/०१/२०१४ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. ९ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१२२३१२५०५०८७२८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेश कुमार)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

५. मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य (सर्व), महाराष्ट्र विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (सर्व) मंत्रालय, मुंबई.
१०. संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
११. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
१२. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१३. महानगरपालिका आयुक्त (सर्व)
१४. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
१६. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
१७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१८. संचालक (तांत्रिक), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
१९. मुख्य अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
२०. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, बेलापूर, नवी मुंबई.
२१. अधीक्षक अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
२२. प्रादेशिक उप संचालक (सर्व), भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा.
२३. कार्यकारी अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
२४. कार्यकारी अभियंता (सर्व), ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद.
२५. मुख्याधिकारी, नगरपालिका (सर्व)
२६. मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई.
२७. पा. पु. व स्व. विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने, मंत्रालय, मुंबई.
२८. निवड नस्ती (कार्यासन पापु-११)